

פרוטוקול מס' 289
מישיבת ועדת הכלכלה
יום רביעי, כ"ג בסיון התשנ"ח (17.6.98), שעה 10:10

נכחו: חברי הוועדה:

אבי יחזקאל - היו"ר
רפי אלול
איתן כבל

מוזמנים:

משרד התחבורה:
שמואל הרשקוביץ
צבי יוזנט
חוה בן ארי
עו"ד רוני לוינגר
עו"ד אלי אביר

- מנהל הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים
- סמנכ"ל בכיר תנועה
- מנהלת רגף רכב
- לשכה משפטית

משרד האוצר:
בועז סופר
מוטי איילון

- כלכלן
- מנהל המכס

משד המשפטים:
גלוריה ויסמן
יפעת רווה

משרד הביטחון:
סא"ל ניר פרס

המשרד לביטחון פנים:
חנה קלר
רחל גוטליב
רפ"ק יצחק הלוי
סנ"ץ עמנואל יוסף
נצ"מ ברוך כתב
סנ"צ נפתי מוטו
רפ"ק סמדר קואל

- היועמ"ש
- סגן היועמ"ש
- אגף חקירות משטרה
- ראש מחלקת תחבורה
- קצין חקירות באתגר
- יועמ"ש אתגר

איגוד חברות הביטוח:
שמואל מלכיס
עו"ד יוסי הלוי
משה יניב
אברהם רינות
משה שטאובר

- ממונה על ענין הונאות]
- סגן יו"ר

לשכת סוכני הביטוח:
זאב וינר

איגוד המוסכים:
יהושע אושרוב
משה כהן
חיים מלאך

- יו"ר ועד ענף פחחות
- חבר ועד ענף פחחות רכב
- מזכיר

איגוד יבואני הרכב:
ישי רבינוביץ

- מנכ"ל

איגוד השמאים:
עמי מימון
עמוס ז'ורבסקי

- ס/יו"ר ויו"ר הוועדה המקצועית לרכב

התאחדות התעשיינים:
שדמית יוגב
שמעון יוגב

- ארגון תעשיות הרכב
- מנהל ארגון תעשיות הרכב

- אתי בנדלר
- מיכל דויטש
- לאה ורון
- חדוה בנקין

יועצת משפטית:
מתמחה בלשכה המשפטית:
מנהלת הוועדה:
קצרנית:

סדר-היום:

א. הצעת חוק למניעת גניבות כלי רכב (הוראות שעה), התשנ"ח-1998 -
מאת חבר הכנסת רפי אלול.

ב. הצעת חוק להסדרת השימוש בחלקי רכב משומשים (הוראת שעה),
התשנ"ח-1998.

- א. הצעת חוק למניעת גניבות כלי רכב (הוראות שעה), התשנ"ח-1998
מאת חבר הכנסת רפי אלול
- ב. הצעת חוק להסדרת השימוש בחלקי רכב משומים (הוראת שעה), התשנ"ח-1998

היו"ר אבי יחזקאל:

אני פותח את הישיבה.

אנחנו ממשיכים בדיון בהצעת החוק של חברי חבר הכנסת רפי אלול: הצעת חוק למניעת גניבות כלי רכב (הוראות שעה), התשנ"ח-1998. אנחנו מתכוונים לסיים את הדיון היום, כולל הצבעות.

רפי אלול:

אדוני היושב ראש, בדרכי לכאן שמעתי ברדיו סקר. כל יום רביעי יש ב"קול ישראל" סקר שבועי. השבוע עשו סקר על גניבות הרכב. אני מציע לכל נציגי הממשלה לקבל את הסקר הזה ולראות איך הממשלה והאוצר נראים בעיני האזרחים. מהסקר עולה כי 70% מהאזרחים חושבים שהאוצר מעוניין שיימשכו גניבות הרכב, על מנת לקבל את המסוי מהרכב החדש.

דבר שני: עולות שם כמה שאלות לגבי יחס האוצר, יחס המדינה, לענין הזה. נכון שבשלושת השבועות האחרונים יש מגמה של עצירת התופעה, אני חייב להגיד את זה דווקא למשטרה. כנראה, רב ניצב וילק, בתפקידו הקודם, קיבל שיעור מאלף מ"אבנר" כמה עולה גניבת רכב והוא עשה לא מעט מבצעים. אני אומר לכם שהמאבק שלי מתנהל כבר שנה ומשהו ואני לא אפסיק אותו.

הערה אחרונה: אני לא רוצה לפגוע באנשי המכס. מר איילון ואני נפגשנו קודם, הוא הביא איזו הצעה. בשבוע שעבר שמענו כאן שהסעיף שאני הצעתי לגבי הפחתת המסים עולה 180 מיליון שקל, ואמרתי שאני רוצה לראות מסמך. לא קיבלתי מסמך. קיבלתי היום מסמך, שתי דקות לפני הישיבה. אני יודע למה לא קיבלתי מסמך, ואני אומר את זה בכוונה, כדי שירשם בפרוטוקול: כי אין 180 מיליון שקל. אני מוכן לוותר על הנושא הזה על מנת לקדם את החוק, אבל אני רוצה שתדע, אדוני היושב ראש, שלפעמים האוצר מהלך עלינו אימים במספרים. אני זוכר שנאמר לנו שחוק חיילים משוחררים עולה 2 מיליארד שקל, וכשבאנו לכלל מעשה, התברר שמדובר ב-500 אלף שקל. גם פה אמרו שהעלות היא 180 מיליון שקל. מה שאמרתי זה 27 מיליון שקל - היה אז ונשאר גם היום במסמך של משרד האוצר. אם כן, היום אנחנו נקדם את החוק, אבל כאשר מביאים מספרים, טוב לבדוק אותם ולראות אותם מול העיניים.

היו"ר אבי יחזקאל:

קודם כל ייאמר לזכותם של מוטי איילון ואנשיו ייאמר שהם הכינו מסמך. יום אחרי הישיבה היה יום הבחירות להסתדרות, והחבר הזה אפילו חיפש אותי בטלפון כדי להכין את המסמך.

רפי אלול:

הוא דיבר אתי.

היו"ר אבי יחזקאל:

והם הכינו מסמך. ברגע שהם באו עם מספרים שמאששים את דעתך, צריך גם לברך אותם.

רפי אלול:

עבדתי שנה על העניין. חשבתי שאולי אני טועה.

היו"ר אבי יחזקאל:

רבותיי, אנחנו חוזרים לחוק. כפי שחבר הכנסת אלול אמר, אם נקיים פה משא ומתן טוב על שאר הדברים, אולי נחליט להשמיט את הסעיף בדבר מסוי החלקים, ואם לאו, גם עליו נקיים הצבעה. אני אומר את זה כדי שנבין שהא בהא תליא. נשמע מהיועצת המשפטית לוועדה היכן אנחנו עומדים.

נשמע מהיועצת המשפטית לוועדה היכן אנחנו עומדים.

אתי בנדלר:

מונח בפניכם נוסח. אני מתנצלת שהוא בכתב יד. הנוסח סוכם פחות או יותר אתמול בערב ושונה היום בבוקר. לכן לא היה סיפק להדפיס אותו. אני קוראת מתוך הנוסח הזה: "נזק גולמי" - נזק ישיר שנגרם לרכב, ללא קשר לאמור בכל פוליסת ביטוח שהוצאה לגבי הרכב (ולמעט ירידת ערך הרכב). "מיד אסביר מדוע המילים האחרונות מופיעות בסוגריים.

ההגדרה הזאת של רכב "נזק גולמי", עד הקטע הכתוב בסוגריים, היא ההגדרה המופיעה היום בתקנות התעבורה, וזו ההגדרה שהוצעה, נכון לאתמול, על ידי משרד התחבורה. בינתיים מסתבר שהועלתה בקשה לתקן את זה ולהבהיר שלא מביאים בחשבון את ירידת הערך לענין הנזק הגולמי, דהיינו, אם יש ירידת ערך של 60% - רק אז רכב ייחשב באובדן גמור - לענין חישוב אותם 60% לא יביאו בחשבון את ירידת הערך כתוצאה מהתאונה. השאלה אם הוועדה מוכנה לאשר את ההגדרה כפי שהוצעה כאן, עם התוספת הזאת של "ולמעט ירידת ערך הרכב".

רפי אלול:

כן.

היו"ר אבי יחזקאל:

מי בעד אישור הנוסח כפי שהוא מונח לפנינו?

ה צ ב ע ה

ההצעה לאשר את ההגדרה: "נזק גולמי" - נזק ישיר שנגרם לרכב, ללא קשר לאמור בכל פוליסת ביטוח שהוצאה לגבי הרכב, ולמעט ירידת ערך הרכב" - נתקבלה.

זאב וינר:

זה ברור שאז ה- 60% הם כבר לא 60%, כי הרכב שווה פחות אחרי התאונה.

אתי בנדלר:

נכון, הרכב שווה הרבה פחות.

אשר לענין של המבטח, הונחנינו על ידי הוועדה להכין הצעה להחלת חובת סימון על מבטח ששילם תגמולי ביטוח בגין רכב באובדן גמור, בין להלכה ובין למעשה, כפי שהוגדר כאן, כשלא לא כל כך הבנו אז מה פירוש המילים "להלכה ולמעשה". כפי שהובהר לי לאחר מכן, הכוונה היתה כזאת: גם אם חברת הביטוח החליטה לשלם את מלוא התגמולים בגין הרכב, על אף שהרכב הוא לא באובדן גמור, כמשמעותו בחוק, זאת אומרת, על אף שלא נגרמו לו נזקים בשיעור של 60%, למעשה על ידי כך חברת הביטוח מקבלת בעלות על כלי הרכב, ובמצב הזה נוצרת פרצה מאוד גדולה, משום שחברת הביטוח מעבירה את הרכב, מלבישים על הרכב הזה זהות אחרת, מפרקים את החלקים, ובסיטואציה הזאת לא חלה חובה על אף אחד לסמן את החלקים.

לפיכך מוצע כאן בכתב יד סעיף 3א - אם הוא יאושר, הוא יקבל, כמובן, מספור שונה - האומר כדלקמן: "(א) שילם מבטח תגמולי ביטוח במלוא שווי של הרכב ורכש בו בעלות, לא יעשה המבטח ברכב, או בחלקיו, כל עסקה שהיא, אלא אם כן סומנו חלקי הרכב, לבקשתו, אף אם לא חתם בעל הרכב על יפוי כוח כאמור בסעיף...". וכאן יאוזכר הסעיף הרלוונטי.

את סעיף קטן (ב) משרד התחבורה מבקש למחוק, ולכן אני לא מעמידה אותו על סדר היום.

עמי מימון:

זה לא נכון. מי שעשה את זה לא מבין את הענין.

שמואל מלכיס:

אני מוכן להסביר את זה. סימון רכב נדרש רק בשעה שמפרקים את הרכב. אין מטילים על מבטח לא לבצע כל עסקה אלא אם הוא יסמן את הרכב. לא נדרש לסמן את הרכב.

אתי בנדלר:

זו הדרישה.

שמואל מלכיס:

למה? רכב שחלקיו עליו, לא מסמנים אותו. החוק לא דורש את זה. זה סימון על גבי רכב שחלקיו לא פורקו. איזה מין הגיון זה?

זאב וינר:

לפי החוק הזה, גם אם הרכב נפגע ב-10% ומוכרים אותו - - -

קריאה:

כתוב "במלוא שווי". 10% זה לא מלוא שווי.

זאב וינר:

אם המבטח החליט על TOTAL LOST להלכה ושילם את הכסף למבוטח גם אם הנזק היה קטן יותר, צריכים לסמן, על אף שהחלקים לא בפירוק בכלל. מה לסמן, אוטו שנוסע רגיל?

היו"ר אבי יחזקאל:

רבותי, מעבר להגיון המקצועי, שאני יכול להסכים או לא להסכים אתו, יש מאחורי קבלת ההחלטה הזו גם הגיון פוליטי. יש שתי אפשרויות: או שנסיים את החוק או שלא נסיים את החוק. למה לא נסיים את החוק? - כי יהיה מי שיבקש אחר כך דיון חוזר ורוויזיות. לכן אני שואל אתכם: חשוב לכם החוק?

קריאה:

- - -

היו"ר אבי יחזקאל:

אני מוכן לתת לך את רשות הדיבור, אין בעיה, אבל תבינו את ההגיון הציבורי-פוליטי שבא לידי ביטוי בישיבה הקודמת. באו לכאן חברי כנסת, ביניהם חברי הטוב חבר הכנסת איתן כבל וחבר הכנסת אברהם פורז, והעלו תהיות באשר לענין של סימון חלפים בידי המבטח, והתהיות האלה יש להן על מה לסמוך. כאמור, יש רק שתי אפשרויות: או החוק יעבור היום, או שהוא לא יעבור. אני רוצה שהדיון בחוק יסתיים היום.

בבקשה, נציג איגוד חברות הביטוח.

אברהם רינות:

אני רוצה להסביר. אנחנו דנים בחוק בדבר סימון של חלפים כדי למנוע גניבות רכב. זה הפך לחוק כנגד מבטחים. הרי 50% מכלי הרכב, כולל טרקטורים, אופנועים, טרקטורונים, לא מבוטחים בביטוח מקיף. אם כן, למה לדבר על "מבטח"? צריך חוק כולל לכל האזרחים במדינת ישראל, לא רק למבטח, כי מה קורה? חברות להשכרה לא מבוטחות בביטוח מקיף. האם החוק הזה כולל חברות להשכרה? יש עשרות אלפי כלי רכב בהשכרה.

היו"ר אבי יחזקאל:

מה קורה לגבי חברות להשכרה?

אתי בנדלר:

ברגע שחברה להשכרה מפרקת רכב, חלה עליה החובה הכללית החלה על כל בעלים של רכב. הרי נאמר שאסור לעשות פעולות מסוימות ברכב - ביניהן פירוק חלקים והדברים כפי שפורטו בחוק - אלא אם כן סומנו החלקים. "הבעלים" זה הבעלים הרשום ברשיון הרכב. חברת ההשכרה רשומה כבעלים, ולכן אין בעיה.

הבעיה נוצרת רק לגבי מבטח שמשלם למבוטח את מלוא תגמולי הביטוח באובדן גמור להלכה, כפי שאתם קוראים לזה. היא לא מעבירה בפועל את הבעלות ברשיון הרכב לחברת הביטוח, אלא היא מחתימה את הבעלים הרשום על טופס בלנקו של העברת בעלות - כך נאמר לי, ואם אני טועה, תקן את דבריי - ואחר כך, אם היא משקמת את הרכב או עושה בו פעולות אחרות, ולא מחזירה את רשיון הרכב לרשות הרישוי, כי אז הבעלות מועברת ישר לבעלים החדש, תוך פסיחה על חברת הביטוח, על המבטח. זאת הבעיה, ואז אין בכלל ממי לבקש את סימון החלפים ולא מוטלת חובה על אף אחד.

שמואל מלכיס:

אבל מה שונה מבטח מבעלים אחרים?

אתי בנדלר:

בעלים אחרים רשומים ברשיון, אבל חברת הביטוח לא נרשמת.

שמואל מלכיס:

אז החוק יכיר בחברת הביטוח כבעלים, אבל לא יטיל עליה חובה שונה.

אברהם רינות:

תחייבי את חברת הביטוח להעביר בעלות על שם חברת הביטוח.

בועז סופר:

היום חברות הביטוח מנצלות פרצה כדי לא להעביר בעלות, על אף שבחוק הן מחוייבות להעביר.

היו"ר אבי יחזקאל:

מר רינות, אומר כאן נציג האוצר שהיום החוק מחייב למעשה להעביר בעלות, ואתם לא עומדים בזה. זה נכון?

אברהם רינות:

אני לא יודע, עם כל הכבוד - - -

ישי רבינוביץ:

כל דיספוזיציה ברכב חייבת לעבור רישום. על זה אין ויכוח. זה כתוב בחוק.

היו"ר אבי יחזקאל:

אבל נציג האוצר אמר שאתם לא עושים את זה.

רפי אלול:

אני חושב שאנחנו הולכים להיתקל בדבר מיותר, והיום לא יהיה חוק. יש כאן ויכוח אם להחיל את חובת הסימון על כל הרכב, או על החלפים שלו. זה הוויכוח בינינו.

קריאה:

לא רק זה, זה לא נכון.

רפי אלול:

אתה לא תצא פה עם כל מה שאתה רוצה, מה לעשות? לכן אני אומר: הרכב ישנו. הבעיה היא אם החלפים שהביאו לרכב הם מסומנים או לא מסומנים. זה כל העניין. אני מציע לתקן את הנוסח כדי שהוא יבטא את זה.

אתי בנדלר:

חבר הכנסת אלול, אני חושבת שהבעיה היא גם זאת: אם הרכב הולך לשיקום, אבל חלקים מסויימים מפורקים ממנו, מי יסמן את החלקים שמפורקים לצורך תיקונם. מפרקים חלקים מאותו רכב שנפגע, שלא לשם הרכבתם מחדש באותו הרכב.

רפי אלול:

החלקים המפורקים יסומנו.

אתי בנדלר:

על ידי מי ולבקשת מי?

רפי אלול:

על ידי הבעלים.

אתי בנדלר:

מי הבעלים? זו בדיוק הבעיה.

רפי אלול:

לכן אני אומר: נחייב את חברת הביטוח להיות הבעלים. אני מקבל את זה. אני רוצה שלכל אחד תהיה אחריות אישית, ולכן אני מציע דבר פשוט: אנחנו נחייב את הבעלים ונקפיד על הוראה שתאמר: אם חברת הביטוח היא הבעלים, היא תבצע את הבעלות.

אתי בנדלר:

אני מבקשת לקרוא שוב את הניסוח שאנחנו הצענו: "שילם מבטח תגבמולי ביטוח במלוא שווי של הרכב ורכש בו בעלות...". הרי זו הסיטואציה שעליה אנחנו מדברים, זה הכל.

צבי יוזנט:

גם אם הוא לא העביר את הבעלות.

שמואל מלכיס:

אז תקבעי חזקה שאנחנו הבעלים.

יוסי הלוי:

אפשר לקבל את רשות הדיבור? גב' בנדלר, אני נותן לך הצעה איך למנוע את התקלה שאת רוצה למנוע: "שילם מבטח תגמולי ביטוח במלוא שווי של הרכב, דינו לענין חוק זה כבעלים", ונגמר הענין.

יפעת רווה:

זה לא פותר את הבעיה, כי לבעלים לפי החוק הזה אין שום חובה לסמן. החובה שמטיל החוק בדרך כלל היא רק לא לעשות פעולה מעבר לזה, לא לפרק אחר כך בלי שזה מסומן.

יוסף הלוי:

כתוב: "כל אדם לא יעשה פעולה", כולל בעלים.

היו"ר אבי יחזקאל:

מה את מציעה, עורכת דין רווה?

יפעת רווח:

אני מציעה את ההסדר הזה, מפני שפה נכון שמטילים על חברת הביטוח יותר מאשר מטילים על כל אדם.

היו"ר אבי יחזקאל:
למה?

יפעת רווח:

מפני שחברת הביטוח היא מגזר שכלי הרכב מגיעים אליו בצורה המונית, ואם לא נעשה את זה, תהיה פרצה בחוק.

שמואל מלכיס:

אני רוצה לומר שאיגוד חברות הביטוח היה גורם רציני בדחיפתו של החוק הזה, בייזום החוק הזה ובהבאתו לוועדה, ויש לנו עניין רב שהחוק הזה יעבור ויגרום לצמצום מסויים של גניבות הרכב, ואנחנו מקווים שהוא יצמצם אותן ככל האפשר, אבל צריך להיות ברור: אנחנו מוכנים לקבל את העובדה, שברגע שחברת ביטוח משלמת תגמולי ביטוח בשווי הרכב, היא תיחשב כבעליו של הרכב, אבל לא ייתכן להטיל על חברות ביטוח אחריות מעבר לאחריות המוטלת על בעלים אחרים. שום חברת ביטוח לא יכולה לבצע בפועל תפקיד שמוטל על משטרת ישראל או על פקחים של משרד התחבורה. אם הרכב נועד לפירוק, היא צריכה להעביר את הרכב למי שמשרד התחבורה הסמיך אותו לפרק את הרכב, ואם הרכב נועד לתיקון, הרכב חייב להיות מתוקן במוסך מורשה, אבל אי אפשר להטיל על חברות הביטוח את האחריות לבדוק אם הרכב אכן תוקן בחלפים משומשים, ואם החלפים הם חלפים משומשים, אם הם סומנו כדין. זאת לא אחריות של חברת ביטוח.

קריאה:

הבנתי מהיועצת המשפטית של הוועדה שצריך לפתור בעיה של רכב שנחשב למה שנקרא "רכב באובדן גמור להלכה". לא הבנו מה זה "להלכה". רכב באובדן גמור, אמיתי, היה מחוייב בסימון חלקי הרכב, ולכן אנחנו באים ואומרים: אם חברת הביטוח המציאה מונח "אובדן גמור להלכה" - ו"להלכה" משמעותו שחברת הביטוח רוכשת לעצמה את הרכב ומשלמת את מלוא שווי למבוטח - הרי שאנחנו רוצים להחיל על זה באופן אנלוגי מה שהיה חל על רכב באובדן גמור.

רפ"ק סמדר קואל:

אני רק רוצה להבהיר את הרציו. רכב שיש לו מעל 60% נזק, TOTAL LOST, לא כדאי לתקן אותו. לכאורה אם יש פחות מ-60% נזק, כדאי לתקן אותו, אבל חברת הביטוח אומרת: על אף שהנזק הוא פחות מ-60%, לא כדאי לי לתקן אותו. אז היא משלמת את כל השווי של הרכב. למה לאדם אחר שקונה כן שווה לתקן אותו? - בדיוק מהסיבה שהוא יודע שיהיה לו שווה לתקן אותו, כי הוא ישתמש באותם חלקים זולים יותר. נכון שהאחריות היא לא על חברת הביטוח, כי היא מוכרת את הרכב למישהו אחר שיתקן. מאוד כדאי לו לקנות אותו, כי הוא יתקן אותו בחלקים מאוד זולים, וזו הפרצה. קל יותר - ונכון שהמשמעות היא הכבדה על חברת הביטוח - שחברת הביטוח תסמן את החלקים האלה. זה הרציו.

יהושע אשרוב:

כאן כתוב שחברת הביטוח שילמה במלואו את מחיר הרכב שניזוק. נצא מתוך הנחה שהרכב ניזוק ב-30% מערכו, זאת אומרת, הרכב לא הולך להשבתה, אלא הולך לתיקון. יש כמה גורמים שמעורבים בנושא הזה באופן ישיר: חברות הביטוח שמשלמות, השמאים שמעריכים את הנזק, הפחחים או המוסכים שמטפלים ברכב ומשטרת ישראל. אנחנו יכולים לשאול את הגופים האלה למי מוכרים את הרכב כשהוא בר תיקון של 30%, האם הרכב הזה הולך מעבר לקו הירוק, ושוב גונבים רכב ומתקנים. ברגע שהנזק ברכב היה 30%, וחברת הביטוח שילמה למבוטח את כל הכסף, הרכב הזה מגיע למקום שהוא מגיע ונמכר. אני לא רוצה לומר שברוב המקרים - ואלה דברים בדוקים - נמכרו הרכבים לאנשים מהשטחים, ושוב נגנבו מכוניות באותו צבע, מאותה שנת ייצור, החליפו מנוע, ושוב הרכב הזה - - -

היו"ר אבי יחזקאל:
מה אתה מציע?

יהושע אשרוב:

אני מבקש שיירשם - זה לא נרשם בשום מקום - שהרכבים האלה יתוקנו במוסכים מורשים.

היו"ר אבי יחזקאל:

מר אשרוב, כיוון שהשיבה הזו מסתיימת עוד מעט, ואני מודיע לך שהיא תסתיים בהצבעה, אני מבקש ממך: עזוב את הענין של המוסכים המורשים, זה לא הנושא כרגע.

יהושע אשרוב:
והמכירה לשטחים.

חיים מלאך:

אני מבקש לשאול: למה אתם מתנגדים שיהיה רשום בהצעת החוק שזה יתוקן במוסך מורשה? למישהו זה מפריע? אין לכם אינטרס משותף?

היו"ר אבי יחזקאל:
סלח לי, אדוני, למה במשך שנה וחצי לא הבאתם את זה?

חיים מלאך:
סוכם בישיבה הקודמת שזה יתוקן במוסך מורשה.

היו"ר אבי יחזקאל:
איפה היה סיכום כזה?

חיים מלאך:
אבל למי זה מפריע?

היו"ר אבי יחזקאל:
לי זה מפריע. זה לא נושא לדיון עכשיו.

לאה ורון:
זה לא נושא שהיה בחוק.

חיים מלאך:
אבל למה אי אפשר להוסיף פה משפט שזה יתוקן במוסך מורשה? למי זה מפריע?

אתי בנדלר:
אינני יודעת למי זה מפריע. לא בדקנו את השאלה.

חיים מלאך:
יש פה אנשים, אפשר לשאול את השאלה הזאת. אתם רוצים שימשיכו לגנוב רכב?

היו"ר אבי יחזקאל:
סלח לי, עכשיו אני מנהל את הדיון. שנה וחצי זה נדון, ועכשיו אתה מתעורר.

בבקשה, גב' גוטליב.

רחל גוטליב:

הסיטואציה בסעיף קטן (א) נוגעת לרכב שהולך לתיקון. החובה שמוטלת כאן לסמן חלקי רכב היא לא במקום, כי חובת הסימון חלה לגבי חלקים שהולכים לעשות בהם שימוש חוזר, ולא לגבי רכב שהולך לתיקון. אם הכוונה שלכם היא שהמבטח יודא שהתיקון יבוצע בחלקים מסומנים, זה מה שצריך לכתוב. זה לא מה שכתוב. זו כל ההערה שלי.

רפי אלול:
מה הנוסח שאת מציעה?

רחל גוטליב:

אני מציעה למחוק את המילים "במלוא שווי של הרכב" ולכתוב: "שילם מבטח תגמולי ביטוח בגין רכב ורכש בו זכות לבעלות" - אני מציעה לכתוב "ורכש בו זכות לבעלות", כי הוא יכול לרכוש את זה על דרך של יפוי כוח, וזאת לא בעלות ממש - "לא יעשה המבטח ברכב כל עסקה שהיא... אלא אם כן הרכב תוקן בחלקים שסומנו כדין על פי חוק זה". זה מה שהם צריכים להבטיח, זה מה שהם אמורים לוודא.

רפ"ק סמדר קואל:
אבל הוא לא מתקן, הוא מוכר את זה למישהו אחר. איך הוא יכול לוודא את זה?

קריאה:
אז שימכור את זה למוסך מורשה.

רפ"ק סמדר קואל:
את אומרת שהוא יתקן את זה?

רחל גוטליב:
זו הכוונה של המחוקק.

רפי אלול:

אנחנו מקבלים את ההצעה הזו.

שמואל מלכיס:

אבל יש ועדה - - -

היו"ר אבי יחזקאל:

אם אתם רוצים להמשיך כך, אין לי בעיה, אני יכול לסיים את הישיבה, ונדחה את זה לעוד כמה חודשים.

רבותיי, אני מבקש לשמוע את נוסח ההצעה של נציגת המשטרה, ונעמיד אותה להצבעה.

אתי בנדלר:

הנוסח המוצע הוא: "שילם מבטח תגמולי ביטוח בשל רכב ורכש בו זכות לבעלות, לא יעשה המבטח ברכב או בחלקיו כל עסקה שהיא, אלא אם כן תוקן הרכב בחלקים שסומנו כדין על פי חוק זה". לדעתי, יש עם זה בעיה, קודם כל משום שלא תמיד הרכב הולך לתיקון. אני חושבת שההצעה המקורית טובה יותר.

ישי רבינוביץ:

אפשר להציע נוסח?

רפי אלול:

אני מציע שנחזור להצעה המקורית, ובזה נגמר העניין.

היו"ר אבי יחזקאל:

נשמע שוב את ההצעה המקורית.

אתי בנדלר:

"שילם מבטח תגמולי ביטוח במלוא שווי של הרכב...".

יפעת רווח:

לא, בלי המילים "במלוא שווי של הרכב".

אתי בנדלר:

אני חוזרת: "שילם מבטח תגמולי ביטוח בשל רכב ורכש בו זכות לבעלות, לא יעשה המבטח ברכב, או בחלקיו, כל עסקה שהיא, אלא אם כן סומנו חלקי הרכב, לבקשתו, אף אם לא חתם בעל הרכב על יפוי כוח כאמור בסעיף...".

היו"ר אבי יחזקאל:

מי בעד הנוסח כפי שקראה אותו עכשיו היועצת המשפטית לוועדה? מי נגד?

ה צ ב ע ה

הצעה לכתוב בסעיף 3א: "שילם מבטח תגמולי ביטוח בשל רכב ורכש בו זכות לבעלות, לא יעשה המבטח ברכב, או בחלקיו, כל עסקה שהיא, אלא אם כן סומנו חלקי הרכב, לבקשתו, אף אם לא חתם בעל הרכב על יפוי כוח כאמור בסעיף...". - נתקבלה.

היו"ר אבי יחזקאל:

אם כן, הנוסח הזה אושר.

אתי בנדלר:

אני מפנה את הוועדה להוראת העונשין שבסעיף 8(א) להצעת החוק הממשלתית, שעקרונית אושר: "העושה אחת מאלה, דינו - מאסר שנה: (1) עושה פעולה בחלק משומש בניגוד להוראות סעיפים 2(א) או (ב)...". כאן באות מספר פסקאות המתייחסות למי שעובר על הוראות החוק המחייבות אותו לעשות פעולות. משהוטלה כרגע חובה על מבטח לדאוג לסימון, ברור שצריך להשלים את זה גם בנקיטת סנקציות למקרה שמבטח לא יבצע את החובה המוטלת עליו על ידי החוק.

בעמוד השני שהונח לפניכם, שכתוב בכתב ידה של גב' גלוריה ויסמן, מוצע על כן להוסיף בסעיף 8(א) פסקה (5) בזו הלשון: "מבטח העושה עסקה ברכב או בחלקיו בניגוד להוראות סעיף 3א". סעיף 3א הוא הסעיף שאושר עכשיו.

נוסף לכך מציעה גב' גלוריה ויסמן להוסיף סעיף עונשין לנושאי משרה בחברת ביטוח, כדי להבטיח שאלה יפקחו כראוי על הוראות החוק לפי סעיף 3א.

היו"ר אבי יחזקאל:

אני נגד.

רפי אלול:

זה לא יעבור.

אתי בנדלר:

אתה לא יכול להטיל חובה על כל עם ישראל ולקבוע סנקציות למקרה של הפרת החובה, ובמקביל להטיל חובה על מבטח ולא לקבוע סנקציות. זה פשוט לא מתקבל לא מבחינה הגיונית ולא מבחינה משפטית.

אברהם רינות:

רק אצל המבטחים גונבים רכב?

היו"ר אבי יחזקאל:

לא על זה מדובר.

אברהם רינות:

אבל מה קורה אצל אדם פרטי שיש לו נזק טוטלי? אם הוא לא יסמן, גם הוא - -

אתי בנדלר:

בוודאי, כי הוא הבעלים, ואתם לא הבעלים.

אברהם רינות:

אנחנו גם בעלים.

אתי בנדלר:

סליחה, הבעלים לפי החוק הוא הבעלים הרשום ברשיון הרכב, וכל הסיפור הוא שהם לא מעבירים את הבעלות, וזו הפרצה שיש. הוועדה צריכה להחליט אם היא רוצה לסגור את הפרצה הזאת אם לאו. אני פעלתי בהתאם להנחיית הוועדה.

היו"ר אבי יחזקאל:

יש כאן בעיה עקרונית: האם אותו מבטח שמקבל את הרכב לרשותו בשל אותו נזק שנגרם - יש לו חובת אחריות כפי שיש לכל אחד אחר. בהתחלה החוק הזה לא נגע בכלל בסוגיית המבטח, והנה הגענו עכשיו למצב, שכדי למנוע פרצות בחוק, גם על המבטח מוטלת חובה בגין הדברים הקשורים בסימון. נותרה כאן שאלה משפטית של הסנקציה הפלילית בענין זה. אני שואל אתכם, אנשי משרד המשפטים. אני מבין את הטענה של גב' בנדלר ושלכם האומרת שכולם חייבים בענין הזה. אני רק רוצה להזכיר לכם שלולא התיקון שכלל את המבטח, זה בכלל לא היה חל על מבטח. אני חייב לקבוע לגביו סנקציה פלילית דווקא בחוק הזה? האם יש דברים אחרים שמהם יכול המבטח להבין את חובותיו בנושא הזה, ולא דווקא על ידי הגדרה מובהקת בחוק?

יפעת רווה:

עד כמה שידוע לי, אם אנחנו מטילים חובה על המבטח ולא קובעים שום סנקציה, זה יהיה נתון לשיקול דעתו אם לקיים את החוק הזה אם לאו.

יוסי לוי:

גב' בנדלר, בחוק העונשין יש סעיף כללי בדבר אי-מילוי הוראה.

אתי בנדלר:

אתה הרי יודע, שכאשר יש חוק ספציפי שקובע את ההוראות העונשיות שבו, לעולם לא יוגש כתב אישום נגד חברת ביטוח לפי ההוראות הכללית בחוק העונשין.

יוסי לוי:

זה נועד בדיוק למקרה שאין חוק ספציפי

רפ"ק סמדר קואל:

זו גם הוראה מטעם בית משפט, ולא מטעם החוק.

איתן כבל:

אחת הבעיות הגדולות שיש לנו בחקיקה היא הפרצות, ולדעתי, ברגע שחברות הביטוח הן חלק מהענין, עם כל הכבוד להן, המשימה היא לנסות לעשות את המקסימום כדי שהן ייכנסו למסגרת החוק.

היו"ר אבי יחזקאל:

מר לוי, סלח לי, אי אפשר כך.

איתן כבל:

לכן אני מציע, אדוני היושב ראש, שתעמיד את זה להצבעה. אני חושב שבענין הזה חברות הביטוח צריכות להיות בדיוק כמו כל אחר.

אברהם רינות:

בדיוק כמו כל אחר - אני מסכים עם חבר הכנסת כבל - אבל סיכמנו קודם שתחייבו את חברות הביטוח להעביר בעלות, והן ינהגו ברכב כמנהג בעלים.

היו"ר אבי יחזקאל:

אבל נאמר לנו שהחובה הזאת קיימת גם היום, ולא מבצעים אותה.

אברהם רינות:

אם זה מופיע בחוק שחייבים לעשות את זה, תחייבו את חברות הביטוח לעשות את זה.

היו"ר אבי יחזקאל:

אפשר, לפי דעתכם, לחזק את ההוראה הקיימת שמחייבת את המבטח להעביר בעלות? נניח שנכתוב משפט אחד נוסף למה שקיים היום, שיאמר שאנו מחייבים את המבטח לנהוג מנהג בעלות. אולי אפשר לכתוב: להעביר לאלתר, או משהו מעין זה, ומכך נגזר שהוא חייב לנהוג מנהג בעלים. מדוע זה כן נראה לי מעשי? מכיוון שעל כל בעלים יש סנקציה פלילית, הרי אם מישהו מהם ייתפס, חלילה, כמי שלא מעביר את הבעלות וכמי שלא מקיים את חובת הבעלים, למעשה כבר יש עליו סנקציה פלילית. אם כן, שאלתי היא אם ניתן לכאורה להתחכם ולומר: ברגע שהוא יקבל את הרכב, אני מחייב אותו להעביר את הבעלות לאלתר ולנהוג מנהג בעלים. זאת על אף שיש כבר הוראה כזאת בחוק אחר והיא לא ממומשת. אם זה אפשרי, זה יכול לפתור את הבעיה.

אתי בנדלר:

אני רוצה לומר שני דברים. הנושא של העברת בעלות ברשיון רכב לא שייך לחוק מניעת גניבות רכב. הוא שייך לחובות לפי פקודת התעבורה. אם אני זוכרת נכון - ושוב אני מבקשת שתתקנו את דבריי, אם אני טועה - החובה היא להעביר בעלות תוך 14 יום.

צבי יוזנט:

- על המוכר.

אתי בנדלר:

המוכר מוחתם על ידי חברת הביטוח על טופס בלנקו של העברת בעלות כנגד קבלת תגמולי הביטוח. בפועל אין לו שום דרך לדאוג להעברת הבעלות. מי שצריכה לעשות זאת זו חברת הביטוח, תוך 14 ימים, אלא שהיא מזדרזת ומעבירה את הבעלות לצד ג' בתוך אותם 14 ימים כדי לחסוך רישום של בעלים אחד ברשיון הרכב. נכון או לא נכון?

קריאה:

כן.

אתי בנדלר:

אולי אני טועה. אני פשוט מסתמכת על מידע שנמסר לי.

אברהם רינות:

את עושה ספקולציה עם עצמך.

אתי בנדלר:

לא, אני לא עושה שום ספקולציות. אני מסתמכת על מידע שנמסר לי.

המועד להעברת בעלויות הוא ענין לפקודת התעבורה, לתקנות תעבורה. זה לחלוטין לא שייך לנושא הזה, ואינני יודעת בכלל מה ההשלכות שיהיו להצעת תיקון כזאת.

היו"ר אבי יחזקאל:

אני משאיר את זה לשיקול דעתכם בדקה הקרובה האם אנחנו מקבלים את ההצעה של חבר הכנסת כבל ושל חבר הכנסת פורז - ואני עוד לא יודע מה תהיה עמדתי - וחבר הכנסת אלול יצטרף בסופו של דבר להצעה זו, כי לא תהיה לו ברירה, הוא לא יוכל לפטור את חברות הביטוח מסך כל החובות הנגזרות מהענין משום שהוא יהיה בבעיה ציבורית, ואז נוכל לקבל את החוק היום. אני מציע לכם לשקול את הדברים האלה שוב. מה אתה אומר, מר רינות? אם נדחה עכשיו את החוק, הוא יידון שוב רק אחרי הפגרה.

אברהם רינות:

אני מדבר מזווית אחרת בכלל. אנחנו, יחד עם חבר הכנסת רפי אלול, חתרנו להגיע לחוק הזה. מה שיוצא בסוף הוא, שמכל החוק הזה כל הציבור יבין: חברות הביטוח הן היום אלה שאחראיות על כל הנושא, ולהן יש אחריות פלילית על הענין הזה.

היו"ר אבי יחזקאל:

מר רינות, אני סומך עליך, שבעקבות המכתבים שכבר שלחת לכל בית אב, תשלח עכשיו מכתב נוסף או תפרסם מודעות בכל העיתונים שלא זו כוונת המשורר.

רפי אלול:

קודם כל בתוך החוק הזה יש הרבה דברים לטובת האזרח. החוק הזה לפחות עשה משהו מבחינה זו שמרגישים שמהו זה במדינה בענין הזה. לכן אתה לא יכול להצטער שנכנסת לענין הזה. אני לא רוצה להיכנס כרגע לויכוח שהתפתח כאן. אני מבין שהכאב שלכם הוא בשל זה ששיתפתם פעולה ופתאום אתם כאילו יוצאים עכשיו אשמים.

איתן כבל:

יש להם אינטרס בענין. חברות הביטוח הן לא פילנטרופיות.

רפי אלול:

השאלה היא פשוטה: האם אפשר להשאיר את כל הסעיף, אבל להטיל את החובה על חברות הביטוח כחברות ביטוח? מה זה אומר "נושא משרה"?

אתי בנדלר:

חבר הכנסת אלול, יש כאן שני נושאים. בינתיים נכנסה לכאן גב' גלוריה ויסמן שדיברתי קודם בשמה.

היו"ר אבי יחזקאל:

רבותי, אני לא מתכוון להסתבך לא עם משרד המשפטים, לא עם משרד האוצר ולא עם המשטרה. מה שהם ינחו אותי לעשות אני אעשה. הגיע הזמן לשים את הדברים על השולחן. עם כל הכבוד לבעלי העניין, יש כאן הנחיות ברורות, חד משמעיות, מקצועיות.

אתי בנדלר:

כדי להכניס את גב' ויסמן לעניין, אני רוצה לומר שהיה דיון לגבי עצם החובה שתחול או לא תחול על המבטח. אגב, במאמר מוסגר אני חייבת לציין, אדוני יושב ראש הוועדה, שהנושא הזה ברמה העקרונית נדון והוכרע בישיבה הקודמת, וכל מה שהתבקשתי להמציא זה ניסוח של העניין.

איתן כבל:
אמת.

אתי בנדלר:

זאת אומרת, פתאום פתחו כאן ויכוח, על אף שיש כבר החלטת ועדה על העניין הזה.

לפנינו סעיף 3א כפי שנוסח עכשיו. משקבעתי חובה בחוק - ואם אני טועה, גב' ויסמן תתקן את דבריי - אין ברירה, ואני חייבת גם להתאים את סעיף העונשין לאותה חובה. לכן אני חייבת - כך אני מבינה מגב' ויסמן, שהיא המומחית לעניין הזה - להשלים את העניין, לרבות החובה של נושא משרה.

היו"ר אבי יחזקאל:

רבותי, אני אומר לכם: ציבורית ואסטרטגית יש שתי אפשרויות. אפשרות אחת היא שהעניין הזה יסתיים עכשיו בלא כלום, ואז החוק לא יתקבל, משום שחברות הביטוח אומרות א', ב', ג', ואפשרות אחרת היא שהעניין יסתיים עכשיו על פי הנוסח של נציגת משרד המשפטים, של היועצת המשפטית של ועדת הכלכלה של הכנסת, של המשטרה ושל משרד התחבורה. אם זה המצב, מי אני כיושב ראש הוועדה שאבוא היום למשרד המשפטים ואגיד משהו הפוך?

בבקשה, גב' ויסמן.

גלוריה ויסמן:

אני דיברתי עם יושב ראש איגוד חברות הביטוח, מר שמואל מלכיס, והבנתי ממנו שהם מוכנים לקבל על על עצמם את החובה שהוועדה הטילה בישיבה הקודמת, בהסכמתם, על מבטח - ו"מבטח" זה גם חברת ביטוח, זה גם דירקטור בחברת ביטוח וזה גם עובד בחברת ביטוח, ולא רק סוכן ביטוח - וגב' אתי בנדלר ניסחה את הסעיף כפי שחשבנו שנכון לנסח אותו משפטית.

ברור לכולנו שבחוק הזה אנחנו מטילים חובות לא רק על חברות הביטוח, אלא גם על מוסכים ועל מפרק ועל בעל רכב. בשל המטרה ההיא, לצמצם את הנגע של גניבות הרכב, מטילים חובות, ואם מטילים חובות, פירוש הדבר שצריך גם סעיף עונשין.

היו"ר אבי יחזקאל:
אפשר לנסח אותו?

גלוריה ויסמן:

לגבי החלק הראשון של הטלת החובה, סעיף 8(א) בהצעת הממשלה אומר: "העושה אחת מאלה, דינו - מאסר שנה: ...", וכאן יש כבר ארבע קטגוריות.

יוסי לוי:
- - -

היו"ר אבי יחזקאל:
אתה מבקש רשות דיבור, ומעכשיו אני לא אתן לך יותר.

גלוריה ויסמן:

אנחנו מבקשים להוסיף קטגוריה חמישית: "מבטח העושה עסקה ברכב או בחלקיו בניגוד להוראות סעיף 3א". אני לא יודעת אם זה יהיה המספר של הסעיף. מאחר שאנחנו מדברים בדרך כלל בתאגיד ובעובדים, אנחנו אומרים כאן שהעונש על הפרת אותה חובת ביטוח על ידי נושאי משרה: דירקטורים, מנכ"ל וכו' - ואינני יכולה לתת לכם עכשיו בדיוק את הרשימה, אבל זו הרשימה שקיימת בכל החוקים מהסוג הזה - העונש יהיה כפל הקנס הקבוע בסעיף 61(א) (4) לחוק העונשין, היינו, 300 אלף שקל.

היו"ר אבי יחזקאל:

אני מציע לקבל את ההצעה של היועצת המשפטית של הוועדה ושל משרד המשפטים. אני מעמיד את ההצעה הזו להצבעה.

קריאה:
מה הנוסח?

גלוריה ויסמן:
זה הנוסח הקיים בכל החוקים.

ה צ ב ע ה

ההצעה להוסיף בסעיף 8(א) להצעת הממשלה פסקה (5) שתאמר "מבטח העושה עסקה ברכב או בחלקיו בניגוד להוראות סעיף 3א" וכן להוסיף סעיף שיתיחס לאחריות ולפיקוח של נושאי משרה, תוך פירוט נושאי המשרה וקביעת עונש שיהיה כפל הקנס הקבוע בסעיף 61(א) (4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 - נתקבלה.

היו"ר אבי יחזקאל:

ההצעה נתקבלה. נעבור לסעיף הבא.

אדוני, מה שאתה עושה זה לא מכובד.

יוסי לוי:

לא, אני ביקשתי קודם רשות דיבור. לא נותנים לי לדבר, לא דיברתי הרבה.

היו"ר אבי יחזקאל:

אדוני, תודה רבה, צא החוצה, ואני אדאג שאתה לא תיכנס יותר לחדר הוועדה הזו.

יוסי לוי:

אני לא אכנס. לא שומעים אותי - - -

היו"ר אבי יחזקאל:

תודה רבה, צא החוצה. שנה וחצי שומעים אותך. כמשפטן זו חוצפה מה שאתה עושה.

יוסי לוי:

למה זו חוצפה? אני לא דיברתי - - -

היו"ר אבי יחזקאל:

צא החוצה, ביקשתי שתצא החוצה. אני אבקש מהסדרנים שיוציאו אותך.

יוסי לוי:

אני מתנצל. לא רציתי - - -

היו"ר אבי יחזקאל:

אדוני, צא החוצה, וגם זה שיצא אתך לא ייכנס יותר. חוצפן, שנה וחצי שומעים אותך. תחשוב לפני זה מה לעשות.

יוסי לוי:

אבל מביאים סעיף, אני רוצה להתייחס, אני מבקש רשות דיבור, לא שומעים.

היו"ר אבי יחזקאל:

צא החוצה, חוצפן שכמותך.

יוסי לוי:

בכל זאת אני אורח פה - - -

היו"ר אבי יחזקאל:

צא החוצה. אתה גם לא אורח פה - לא שלי.

יוסי לוי:

- - -

היו"ר אבי יחזקאל:

אני יכול לדעת איזה גוף הוא מייצג פה? מי נמצא פה מטעם חברות הביטוח? זה המייצג שלך, מר רינות? שנה וחצי הוא עושה לי פה טרור ומתחכם. אוי ואבוי עם אילו יועצים משפטיים הם באים לכאן. הוא יושב כאן, לוחש לכולם, מדבר, עושה פוליטיקה בגרוש. עם כל הכבוד, יש גבול לחוצפה. שנה אני בולע פה צפרדעים בגין החוק שלכם, שנה שלימה.

אברהם רינות:

אדוני היושב ראש, אני רוצה להתנצל.

היו"ר אבי יחזקאל:

אין לך מה להתנצל. אני מתנצל על ההתפרצות שלי.

רפי אלול:

ההערה שלך נכונה. אדם צריך לדעת איך להתנהג, לדעת את מקומו. אני חושב שגם כדאי שתדעו, חבר'ה, שזה לא פשוט מה שאנחנו עוברים פה. כולכם יודעים שלא קל להעביר חוק כזה, כולל לי כחבר הכנסת, כולל לממשלה, אבל גם אם אדם מרגיש עצמו פגוע, לא מתנהגים כך במקום כזה, בפרלמנט. טוב תעשו אם תגידו למר לוי שיושב ראש הוועדה, חבר הכנסת אבי יחזקאל, צדק בהחלט בענין הזה. לא מתנהגים כך, עם כל הכבוד.

היו"ר אבי יחזקאל:

אני אדאג שהוא לא ייכנס יותר.

אברהם רינות:

אדוני היושב ראש, בשם איגוד חברות הביטוח אני מסכים לכל מילה שאמר חבר הכנסת רפי אלול ואני מתנצל בשם האיגוד ובשם עורך דין יוסי לוי.

היו"ר אבי יחזקאל:

אל תתנצל בשמו, הוא לא ראוי.

רפי אלול:

ברשותכם, יש עדיין שני דברים שעומדים על הפרק. לגבי המסים, הסעיף הורד?

אתי בנדלר:

לגבי המסים, הבנתי שיושב ראש הוועדה ביקש נתונים לקראת הישיבה הזאת, ואחרי כן תהיה הצבעה.

רפי אלול:

ירדנו מזה. הסעיף נמחק.

היו"ר אבי יחזקאל:

חבר הכנסת רפי אלול מסיר את סעיף המסוי. בעקבות דיון שהתקיים בינו לבין אנשי המכס, נאות חבר הכנסת אלול לעת עתה להסיר את ההצעה. הסעיף שמוצע להסיר הוא סעיף 7. מי בעד מחיקת הסעיף? מי נגד?

ה צ ב ע ה

ההצעה למחוק את סעיף 7 בהצעת החוק של חבר הכנסת רפי אלול נתקבלה.

היו"ר אבי יחזקאל:

סעיף 7 נמחק.

רפי אלול:

נותר עוד סעיף התחולה.

היו"ר אבי יחזקאל:
מה לגבי הצבא?

אתי בנדלר:

אם אני זוכרת נכון, זה לא נאמר אף לא באחת משתי הצעות החוק, אבל כל הזמן שהוועדה דנה בנושא הזה היה ברור שהוראות החוק יחולו גם על המדינה, ולכן צריך לכתוב את זה במפורש. משהחל החוק על המדינה, צריך להחליט אם יהיה לכך חריג, והחריג שהוצע לנו - החריג ששוחנו עליו עם נציגי הצבא - הוא שהוראות החוק לא יחולו על רכב מבצעי של צבא-הגנה לישראל, כש"רכב מבצעי" לענין זה הוא: רכב מבצעי של צה"ל מן הסוגים עליהם יורה ראש אגף הטכנולוגיה והלוגיסטיקה במטה הכללי של צבא-הגנה לישראל.

רפי אלול:

מקובל.

רחל גוטליב:

כיוון שלא דובר אתנו על השינוי, אני מבקשת לומר, שאם מדובר ברכב שיש כלי רכב אזרחיים מסוגו, זו פרצה, כמו שאמר חבר הכנסת כבל, כי החלקים שלו יחזרו לשוק כשהם לא מסומנים. אם הפתרון הזה - בהסכמת הצבא, כפי שאני מקווה - יהיה בתיאום עם משטרת ישראל מבחינת סוגי הרכב, זה יכול לפתור את הבעיה. אם מדובר בקומנדרים, למשל, אין לנו בעיה.

ניר פרס:

מדובר ברכב "חום". נדמה לי שאצל חבר הכנסת רפי אלול נאמר שאלה אותם רכבים כמו שהזכירה גב' גוטליב: קומנדקרים וכיוצא באלה, שלא עוברים אחר כך לשוק האזרחי. לזה היתה הכוונה.

קריאה:

לא רכב "לבן".

אתי בנדלר:

בתיאום עם מי? כאן כתוב: "אך למעט רכב מבצעי של צה"ל מן הסוגים עליהם יורה ראש אגף הטכנולוגיה והלוגיסטיקה במטה הכללי של צבא-הגנה לישראל".

צבי יוזנט:

בהתייעצות עם משרד התחבורה, כי אנחנו ממונים על החוק.

רפי אלול:

יש גם בעיה עם המשטרה.

רחל גוטליב:

צריך לכתוב שזה יחול גם על רכב מבצעי של המשטרה, והתיאום ייעשה על ידי אותו גוף - בתיאום עם מי?

רפי אלול:

בתיאום עם משרד התחבורה והמשטרה.

קריאה:

הרעיון הוא שקומנדקרים יש רק לצבא.

היו"ר אבי יחזקאל:

למה אדוני מתכוון ב"רכב מבצעי"? כשמדובר בצבא, אנחנו מתכוונים לרכב "חום". מה מקביל לו במשטרה?

נצ"מ ברוך כתב:

לנו יש גם קומנדקרים, גם ג'יפים ממוגנים. אנחנו סמי-צבא-משטרה.

צבי יוזנט:

כל מה שתכניסו דרך משרד הביטחון למכור תזרה לאזרחים - חייב להיות מסומן.

רפי אלול:

מה שאמר מר יוזנט נכון במאה אחוז.

היו"ר אבי יחזקאל:

רבותיי, אנחנו נצביע על רוח הדברים. הכוונה שלך ברורה, הכוונה של הצבא כבר טופלה, והבקרה של משרד התחבורה, יחד עם המשטרה, גם היא ראויה. אנחנו נביא לאחר מכן את אישור סוגי הרכב לוועדת הכלכלה.

אתי בנדלר:

הסעיף יאמר: החוק יחול על המדינה, למעט על רכב מבצעי של צה"ל והמשטרה שנקבעו באישור ועדת הכלכלה של הכנסת.

היו"ר אבי יחזקאל:

נצביע על סעיף זה.

ה צ ב ע ה

ההצעה לכתוב סעיף שיאמר: החוק יחול על המדינה, למעט על רכב מבצעי של צה"ל והמשטרה שנקבעו באישור ועדת הכלכלה של הכנסת - נתקבלה.

היו"ר אבי יחזקאל:

לגבי סעיף 9, חבר הכנסת חנן פורת ביקש להיות מוזמן לוועדה כדי לדבר על הנושא של סמכויות חיילים באשר לתפיסה ולהעברה של גנבי רכב לתחנת המשטרה הקרובה.

לאה ורון:

והוא הוזמן.

רפי אלול:

היה לנו דיון עם הצבא, עם פוליטיס, אם אינני טועה. הוא אמר שיש להם כרגע בעיה חוקית שחייל צה"ל יעצור מישהו במחסום. שאלתי אותו כמה מחסומים יש, והוא אמר: שבעה מחסומים. כדי שהחוק הזה אכן יתקיים, הצעתי ששוטר יעמוד בכל מחסום - בסך הכל שבעה שוטרים בשבעה מחסומים - ויבדוק את המכוניות. באה המשטרה ואמרה שאין לקבוע את זה בחוק, אלא שזה יהיה דבר יזום. אני מוכן שהמשטרה תיקח את זה על אחרייתה, אבל היא תיזום את הפעילות. מקובל עליכם?

רחל גוטליב:

זה לא ברור.

קריאות:

- - -

איתן כבל:

אני מתנגד לסעיף 9. אני לא יודע כמה אנשים פה היו במחסומים. אני יכול להדליק משואה בשם העומדים במחסומים. עמדתי בעשרות מחסומים, יש לי אלפי שעות מחסומים, והנסיון לתת לחייל, שלא מספיק שהוא צריך - - -

רפי אלול:

לא לחייל.

איתן כבל:

כשהמשטרה רוצה מעת לעת לבצע פעילות נגד גנבים - וזה קורה גם היום - ויש לה ידיעות מודיעיניות כאלה ואחרות, היא באה ומתאמת את הדברים עם מי שצריך לתאם אותם ומנצלת את המחסום הקיים במקום, כדי לקבל סמכויות משטרה כלפי האזרחים שעוברים שם. אני כבר רואה מה יקרה פה: סעיף 9 קיים, ויהיה מי שירצה לנצל את זה בגלל בעיות של מחסור בכוח אדם וכיוצא באלה, כאילו לא די בבעיות שנופלות על החיילים, שצריכים לעשות מה שהם צריכים לעשות מבחינה מבצעית. אנחנו רוצים שחיילים יעסקו פחות ככל האפשר בפעולות שיטור מול אזרחים ויעסקו בפעולה מבצעית נטו. זה הכל.

אתי בנדלר:

חבר הכנסת איתן כבל, היתה פנייה של חבר הכנסת חנוך פורת, יושב ראש ועדת החוקה, חוק ומשפט - אני מבינה שנבצר ממנו להגיע היום לדיון - להרחיב את סעיף 9 מעבר למה שהציע חבר הכנסת רפי אלול. חבר הכנסת חנוך פורת מפרט מכתב של חייל מהשטח, שמעלה מספר בעיות, שמתאר סיטואציה שבה חייל או חיילים תופסים רכב, שכמעט ברור להם שהוא גנוב, ואז הפרוצדורה היא שהם צריכים להזמין את המשטרה, והוא מתאר מסכת ארוכה מאוד של הדברים. אקרא חלק ממכתבו של החייל, כדי שהוועדה תהיה מודעת לדברים:

"הסיור מעכב אותנו" - כלומר, את הרכב הגנוב עם הנהג - "עד להגעת הכוח המשטירתי ולאחר המתנה ארוכה שיכולה להימשך שתיים ויותר, כשהמשטרה לא מגיעה, הרכב משוחרר, על מנת שהסיור יוכל להמשיך במשימתו העיקרית שמתמקדת בצד הביטחוני. (הכוח לא רשאי להשאיר אצלו תעודת זהות של הגנוב, ולא רשאי לנהוג את הרכב לתחנת המשטרה)". לאחר מכן הוא מציע הצעות לפתרון, בעיקר לתת לחיילים סמכויות של שוטר.

איתן כבל:

ומה עושה אזרח שהולך לתומו ברחוב ופתאום רואה גנב נכנס לרכב, פורץ רכב? מבחינת הפרקטיקה צריכה להיות חלוקה של סמכויות עבודה.

היו"ר אבי יחזקאל:

חבר הכנסת אלול, יש לי הצעה שגם חבר הכנסת איתן כבל יקבל אותה וגם אנשי הצבא והמשטרה לא יתנגדו לה: לוותר על סעיף 9. חבר הכנסת חנן פורת רוצה להופיע ולדבר בכלל על הרחבת סמכויות מעצר, וזה ענין תקדימי בעייתי מאוד, לכוחות הביטחון יש ענין, ובצדק, וחבר הכנסת כבל הצביע על הבעייתיות בפרקטיקה.

רפי אלול:

יש לי הצעה אחרת, להתייחס לנושא הזה במסגרת התקנות. זה אפשרי?

אתי בנדלר:

אם אין הסמכה לכך בחוק, בוודאי שלא.

היו"ר אבי יחזקאל:

אני מסכים אתך שהסעיף הזה נוגע אולי לצוואר הבקבוק של גניבות הרכב, אבל יכול להיות שמבחינת הפרקטיקה הוא יהיה בעייתי והוא גם יעכב את קבלת החוק. אם יושב ראש ועדת החוקה, חוק ומשפט, ירצה להופיע בענין זה, לא אוכל למנוע ממנו להופיע, ואז הצבא יאמר את דברו, ובצדק, והמשטרה גם היא תגיב. אני לא חושב שאנחנו צריכים להיכנס עכשיו לענין זה. בואו נחליט שלעת עתה אנחנו דוחים את סעיף 9, נראה איך הדברים עומדים במבחן המציאות, ונתקדם הלאה. מקובל עליך?

רפי אלול:

כן.

היו"ר אבי יחזקאל:

רבותי, אני בעד הורדת סעיף 9 לעת עתה. אני מעמיד את זה להצבעה.

ה צ ב ע ה

ההצעה למחוק את סעיף 9 בהצעת החוק של חבר הכנסת רפי אלול נתקבלה.

אתי בנדלר:

נשאר רק סעיף התחילה והתחולה.

רפי אלול:

6 חודשים.

צבי יוזנט:

זה לא יכול לעמוד מבחינה משפטית. אני מוכן לקבוע שנה במקום 13 חודש.

אתי בנדלר:

אני מבינה שאתה מדבר על תחילת החוק, מתי הוא ייכנס לתוקפו.

רפי אלול:

שנה זה הרבה זמן, לפי דעתי. אני מציע 9 חודשים.

היו"ר אבי יחזקאל:

אני מציע: תחילה - 9 חודשים, ותקנות תוך חצי שנה.

צבי יוזנט:

זא לא יעבור.

גלוריה ויסמן:

אני מציעה: תחילה - שנה, או מועד מוקדם יותר שיקבע לכך שר התחבורה. אם הכל מוכן, זה ייכנס לתוקף מוקדם יותר.

היו"ר אבי יחזקאל:

גב' ויסמן מציעה: גג שנה. תקנות תוך חצי שנה. בואו נראה איפה העניין הזה עומד.

קריאה:

לא, אי אפשר לקבוע חצי שנה לגבי תקנות.

היו"ר אבי יחזקאל:

החלטתי: התקנות יובאו לאישור ועדת הכלכלה תוך חצי שנה. מועד התחילה הוא שנה, או מועד מוקדם יותר שיקבע לכך שר התחבורה, כהצעת גב' ויסמן. מי בעד הצעה זו?

ה צ ב ע ה

ההצעה שמועד התחילה יהיה שנה מיום פרסום החוק, או מועד מוקדם יותר שיקבע לכך שר התחבורה, ושהתקנות יובאו לאישור ועדת הכלכלה תוך חצי שנה - נתקבלה.

היו"ר אבי יחזקאל:

ההצעה הזאת נתקבלה.

רפ"ק סמדר קואל:

בהצעת החוק מטעם הממשלה יש סעיף 13, שלא מופיע בהצעת החוק של חבר הכנסת רפי אלול, ויש לזה משמעות חשובה. סעיף 13 בהצעת החוק מטעם הממשלה דן ב"תחולה והוראת מעבר". אין התייחסות לזה בהצעת החוק של חבר הכנסת רפי אלול.

רפי אלול:

אימצנו את הסעיף הזה בהצעת החוק שלי, הוא כלול.

רפ"ק סמדר קואל:

אם אימצנו אותו והוא כלול, אני רוצה לומר שזו בצעם הלבנת כל חלקי הרכב הגנובים הקיימים היום בשוק.

צבי יוזנט:

נכון. זה היה על דעת המשטרה.

רפי אלול:

זו היתה ההצעה של המשטרה, המשטרה הציעה את זה. אני הייתי נגד.

בועז סופר:

פשוט אין ברירה.

היו"ר אבי יחזקאל:

כללנו גם את סעיף 13, למרות המשמעות שאת מדברת עליה.

אתי בנדלר:

יש גם ענין של התחולה, עד מתי החוק יעמוד בתוקפו. זה נדון כבר?

רפי אלול:

ההצעה היתה שלוש שנים.

בועז סופר:

שלוש שנים, זה סעיף 14 בהצעת החוק הממשלתית.

רפ"ק סמדר קואל:

- - -

רחל גוטליב:

הרעיון היה של הלבנה.

היו"ר אבי יחזקאל:

אני מצטער, הייתם צריכים ללבן את הסוגיות ביניכם במשרד המשטרה. יש גבול. אתם יושבים פה כנציגים של אותו משרד. אם הרעיון הוא כזה, גב' גוטליב, תסבירי את זה לגב' סמדר קואל.

בועז סופר:

זה סוכס.

חוה בן-ארי:

מה לגבי לוח הזמנים?

היו"ר אבי יחזקאל:

אנחנו דנים בו עכשיו.

אתי בנדלר:

אני מבינה שתחילתו של החוק תהיה בעוד שנה. השאלה למשך כמה שנים יעמוד החוק בתוקפו.

רפי אלול:

שלוש שנים.

היו"ר אבי יחזקאל:

חמש שנים.

אתי בנדלר:

אני רק רוצה להזכיר שההצעה שאושרה בסופו של דבר היתה שעד תום שלוש שנים מיום תחילת תוקפו, זאת אומרת - - -

רפי אלול:

חמש שנים. אני מציע להצביע.

היו"ר אבי יחזקאל:

מי בעד חמש שנים?

ה ע ב ע ה

ההצעה שתוקפו של חוק זה יהיה חמש שנים מיום תחילתו נתקבלה.

היו"ר אבי יחזקאל:

החלטנו על חמש שנים.

רפי אלול:

נעבור לשם החוק.

אתי בנדלר:

אני מזכירה שהוועדה מיזגה שתי הצעות חוק: הצעת חוק ממשלתית והצעת חוק פרטית של חבר הכנסת רפי אלול. שמה של הצעת החוק הפרטית היה "הצעת חוק למניעת גניבות כלי רכב (הוראת שעה, התשנ"ח-1998)", ושמה של הצעת החוק הממשלתית - "הצעת חוק להסדרת השימוש בחלקי רכב משומשים (הוראת שעה), התשנ"ח-1997". בדרך כלל אני קובעת את שם החוק לפי מיטב הבנתי, אבל כאן אני מבינה שיש בכל זאת רגישות, והייתי מבקשת הנחיות מהוועדה.

רפי אלול:

אני חושב ששם הצעת החוק שלי יותר מרחיב: "הצעת חוק למניעת גניבות כלי רכב...". ואני מציע שהחוק ייקרא כך.

גלוריה ויסמן:

אפשר גם לשלב את שני השמות.

קריאה:

חלקים מסומנים הם חלק מהחוק הרחב.

רפי אלול:

חלקים מסומנים הם חלק מהצעת החוק שלי.

גלוריה ויסמן:

אני מציעה שהשם יהיה: הצעת חוק להסדרת השימוש בחלקי רכב משומשים לשם מניעת גניבות כלי רכב.

היו"ר אבי יחזקאל:

רבותי, ההצעה היא לקבל את שם הצעת החוק של חבר הכנסת רפי אלול, כלומר: הצעת חוק למניעת גניבות כלי רכב (הוראת שעה). אני מעמיד הצעה זו להצבעה.

ה צ ב ע ה

ההצעה ששם הצעת החוק יהיה "הצעת חוק למניעת גניבות כלי רכב (הוראת שעה)", התשנ"ח-1998, נתקבלה.

היו"ר אבי יחזקאל:

אישרנו את שם הצעת החוק. יש עוד הערות?

רחל גוטליב:

לאור ההערה של סמדר, אני מבקשת תיקון קל בסעיף 13, הסעיף של הוראת המעבר. על מנת שלא ייווצר מצב שאנשים יגנבו רכבים בתקופה הזו של השנה, כי החוק מתפרסם, אני מציעה לכתוב: חלק משומש הטעון סימון לפי חוק זה ואיננו חשוד כגנוב. אם אין חשד שהוא גנוב - - -

צבי יוזנט:

מי יידע שהוא חשוד?

בועז סופר:

שנה אנחנו מדברים על זה. זה היה ברור לחלוטין שזה יהיה המצב. לא ייתכן שנהפוך פתאום את כל הקערה על פיה.

רחל גוטליב:

סלח לי, זה לא התחום שלך.

רפי אלול:

רבותי, אני יודע שהשקענו פה הרבה שעות עבודה, אני יודע שהיו עליות ומורדות, צעקנו ורבנו, אבל אני חושב שנתנו משהו לאזרחי ישראל, ואני רוצה לנצל זדמנות הזו ולומר לחבר הכנסת אבי יחזקאל, שהוא חבר אישי, שהיום הוא עשה מעל ומעבר. אני יודע כמה זה עלה לו בזמן, בדמים, והוא התחייב שהחוק הזה יעבור במושב הזה, ואני חושב שהוא מבחינתו וחברי הוועדה ועובדי הוועדה - לאה ורון ואתי בנדלר, אני מתנצל ששיגעת אתכן כל יום - עשו כל מה שאפשר.

חבריי במשטרה, אתם חייבים דבר אחד לחבר הכנסת אבי יחזקאל. בתחילת הדיון בהצעת החוק הוא רצה לקיים סיור במשחתות. אתם צריכים לקחת אותו לראות את המשחתות.

אני מודה לחבר הכנסת אבי יחזקאל, תודה מקרב לב.

היו"ר אבי יחזקאל:

רבותיי, החוק הוא חוק חשוב. כאן יש לענין של החברות משמעות לא גדולה, כי החוק הוא באמת חשוב. אני מודה לכל היוזמים, כולל חברות הביטוח, איגוד חברות הביטוח, יבואני הרכב, המשטרה. כולם עשו חוק שאני מקווה שייאכף כבר בשנה הקרובה, על אף שהוא לא אמור להיות מופעל בשנה זו. אני מודה לחבר הכנסת רפי אלול שנלחם על המהלך. אני גם אודה לכל אלה שידו שיש חברים בוועדת הכלכלה שעשו את העבודה - יחד עם חבר הכנסת רפי אלול - בצורה משובחת, כולל עובדי הוועדה, ואני מאוד אודה לכם אם תודו לנו.

אתי בנדלר:

הוזכר קודם סעיף 13 בהצעת החוק הממשלתית, ויצאנו מתוך הנחה שהסעיף אושר. לא היתה עליו הצבעה.

רחל גוטליב:

אבל אני מבקשת - - -

אתי בנדלר:

לא רוצים את התיקון.

היו"ר אבי יחזקאל:

מי בעד סעיף 13?

ה צ ב ע ה

הצעה לאשר סעיף 13 להצעת החוק הממשלתית נתקבלה.

היו"ר אבי יחזקאל:

סעיף 13 אושר. תודה. הישיבה נעולה.

(הישיבה ננעלה בשעה 11:35)